

የበጎ ሥራና የመጥፎ ሥራ ግንዛቤ

ምስጋና ሁሉ በተከበረው መጽሐፉ

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَالِمٍ لِّعَبِيدٍ

ለአለው ለዓለማቱ ጌታ ለአላህ ይገባው። ትርጉሙም (መልካም የሥራ ሰው ለነፍሱ ነው። ያጠፋም ሰው በእርሷ ላይ ነው። ጌታህም ለባሮቹ በዳይ አይደለም።) ማለት ነው።

ብቸኛ ከሆነው ለሱም አጋሪ ከለለው አላህ በስተቀር በእውነት የሚገዙት አምላክ እንደሌለ እመሰክራለሁ። እንዲሁም ከጌታቸው በማውራት አላህ (ሱ.ወ.) (ባሮቹ ሆይ! እነሱ እኔ የምመዘግብላችሁ ሥራዎቻችሁ ናቸው። የነሱንም ምንዳ አሟልቼ ስሰጣችሁ ደግን ያገኘ አላህን ያመስግን። ከደግ ሌላን ያገኘ ደግሞ ራሱን እንጂ ማንንም አይውቀስ ብሏል) ያሉት ሰይዲና ሙሐመድም የሱ ባሪያና መልእክተኛ በመሆናቸውም እመሰክራለሁ። ጌታዬ ሆይ! በርሳቸው፣ በቤተሰቦቻቸው፣ በባልደረቦቻቸውና አስከ አለተ ቂያማ ድረስ በመልካም ምግባር በተከተሏቸው ምእምናን እዝነትህን፣ ሰላምህንና በረከትህን አውርድ።

ከዚህም በመቀጠል፡

አላህ (ዐ.ወ.) የሰውን ልጅ በእጁ በጣም በአማረ አቋም ላይ ፈጥሮ በውስጡም ከመንፈሱ ነፍቶበታል። በአእምሮ ከሌሎች ፍጥረታት ለይቶታል። መላእክት እንዲሰግዱለት አደርጓል። በዓለም ያለውን ነገር ሁሉ ለሱ ተገዥ አድርጎ ከብዙ ፍጥረታትም አብልጦታል። አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ ይላል፡

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا

ትርጉሙም (የአደምንም ልጆች በእርግጥ (ከሌላው ፍጡር) አከበርናቸው። በየብስና በባህርም አሳፈርናቸው። ከመልካሞችም (ሲሳዮች) ሰጠናቸው። ከፈጠርናቸውም ፍጡሮች በብዙዎቹ ላይ ማብለጥን አበለጥናቸው።) ማለት ነው።

ይህም የሰው ልጅ ስማይና ምድር እንዲሁም ተራራዎች እንዲቀበሉ ቀርቦላቸው አንችልም እንፈራለን ያሉትን ታላቅ አደራ ተሸክሟልና ነው። ይህ አደራ ሥራና ድካም የሚጠይቀው ግዴታና ምድርን የማልማት አደራ ነው። አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ ላል፡

وَمَا قُضِيََتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاكْرُوا اللَّهَ كَثِيرًا
عَلَّامٌ لِقُلُوبِكُمْ.

ትርጉሙም (ሶለቲቱም በተፈጸመች ጊዜ በምድር ላይ ተበተኑ። ከአላህም ችግር ቆይታ ፈልጉ። አላህንም በብዙ አውሱ። ልትድኑ ይከጀላልና።) ማለት ነው። ማንኛውም ሙስሊም በሕይወቱ የሚያከናውነው ተግባር ሁሉ በመልካም ወይም በመጥፎ የሥራ ሚዛኑ የሚካተት መሆኑን ማወቅ ይኖርበታል። አላህ (ዐ.ወ.) እንድህ ላል፡

{فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ * وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ}

ትርጉሙም (የብናኝ ክብደት ያክልም መልካምን የሠራ ሰው ያገኘዋል። የብናኝ ክብደት ያክልም ክፉን የሠራ ሰው ያገኘዋል።) ማለት ነው። እንድህም እንድህ ይላል፡

{يَوْمَ تَجُذُلُ نَفْسٌ مِمَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا
وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيَحْزَنُكَمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ}

ትርጉሙም (ነፍስ ሁሉ ከመልካም ነገር የሠራችውን የቀረበ ሽኖ የምታገኝበትን ቀን (አስታውስ)። ከመጥፎም የሠራችው በርስዋና በርሱ (በኅጢአትዋ) መካከል በጣም የሰፊ ርቀት ቢኖር ትመኛለች። አላህ ነፍሱን ያስጠነቅቃችኋል። አላህም ለባሮቹ ሩጎሩጎ ነው።) ማለት ነው።

ሥራ ስንል ማንኛውም ሰው በቃልም ሆነ በተግባር የሚፈጽመውን ነገር ሁሉ ያጠቃልላል። መልካም ሥራ ደግሞ ለአላህ የጠራና በጥንቃቄም የተሰራ መሆን አለበት። አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ ይላል፡

وَمَا أُمْرُوَالَا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ خُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ
وَتِلْكَ بَيْنَ الْقِيَمَةِ}

ትርጉሙም (አላህን ሃይማኖትን ለእርሱ ብቻ አጥሪዎች፣ ቀጥተኞች ሆነው ሊግዙት፣ ሰላትንም አስተካክለው ሊሰግዱ ዘካንም ሊሰጡ እንጅ ያልታዘዙ ሲኾኑ (ተለያዩ)። ይህም የቀጥተኛይቱ (ሃይማኖት) ድንጋጌ ነው።) ማለት ነው።

ነብያችን (ሱ.ዐ.ወ.) ደግሞ አንድህ ይላሉ፡ (አላህ አንዳችሁ ሥራ ሲሠራ በጥራት ሲያከናውነው ይወድላታል።) በእስልምና እምነት መልካም ሥራ ሲባል እንደ ስግደት፣ ጾም፣ ዘካ፣ ሓጅና አላህን ማውሳት ያሉ አላህ በባሮቹ ላይ ግድ ያደረጋቸውን ነገሮች የሚያካትት ሰፊ ፍች ያዘለ ቃል ነው። እነዚህ ነገሮች አላህ (ሱ.ወ.) ባሮቹ እንዲፈጽሟቸው ግድ ያደረጋቸው የሰው ልጅ ተግባራት መሆናቸው አላህ (ሱ.ዐ.ወ.) እንድህ ሲክ አመልክቷል፡

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَاقْعُدُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْحَمُونَ {

ትርጉሙም (እናንተ ያመናችሁ ሰዎች ሆይ! (በሰግደታችሁ) አጎንብሱ፤ በግንባራችሁም ተደፉ፤ ጌታችሁንም ተገዙ፤ በጎንም ነገር ሥሩ፤ ልትድኑ ይከጀልላችኋልና።) ማለት ነው። እንደሁም እንደህ ይላል፡

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاطِيعُوا الرِّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ {

ትርጉሙም (ሰላትንም አስተካክላችሁ ስገዱ። ምጽዋትንም ሰጡ። መልክተኛውንም ታዘዙ። ለእናንተ ሊታዘንላችሁ ይከጀላልና።) ማለት ነው።

ኑቢያችን (ሱ.ዐ.ወ.) እንደህ ይላሉ (ነጽህና የእምነት ግማሽ አካል ነው። ምስጋና ለአላህ ይገባው የምትለው ቃል ሚዛንን ትሞላለች። ጥራትና ምስጋና ለአላህ ይሁን የሚሉት ቃላት ከሰማያትና ከምድር መካከል ያለውን ቦታ ይሞላሉ። ስግደት ብርሃን ነው። ምጽዋት መረጃ ነው። ትእግስት ችቦ ነው። ቁርአን ለአንተ የሚመሰክርልህ ወይም በአንታ ላይ የሚመሰክርብህ ነው። ሰዎች ሁሉ ማለዳ ይወጣሉ። ከነሱም ራሱን የሚሸጥ አለ። በዚህ ተግባሩም ከእሳት ያድናታል ወይም ያጠፋታል)።

ማንኛውም ሙስሊም ሊታነጽበት የሚገባው ሌላው መልካም ሥራ ደግሞ እውነተኝነትና መልካም አንድበት ነው። አላህ (ሱ.ወ.) እንደህ ይላል፡

وَقُلْ لِعِبَادِيَ يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ {

ትርጉሙም (ለባሮቼም በላቸው፡- ያችን እርሷ መልካም የኾነችውን (ቃል) ይናገሩ።) ማለት ነው።

ኑቢያችንም (ሱ.ዐ.ወ.) እንደህ ይላሉ፡ (ከናንተ እኔ ዘንድ በጣም ተወዳጁ እነዚያ በመልካም ጸባያቸው በላጭ የሆኑት፤ ለሰዎች የሚመቹት፤ እነዚያም ሰዎችን በቀላሉ የሚለምዱትና ሰዎችም በፍጥነት የሚለምዷቸው ናቸው)። ኑቢያችን (ሱ.ዐ.ወ.) በሌላ ሐዲስ ደግሞ የምእምናንን ሁኔታ እንደህ በማለት ገልጸዋል፡ (የሙሐመድ መንፈስ በእጁ በሆነው ጌታ ይሁንብኝ የምእምን ምሳሌ ደግን ነገር ተምግባ ደግን ፍሬ እንዳፈራች ወደቃም እንዳልተሰበረችና እንዳልተበላሸችም የቴምር ዛፍ ዓይነት ነው)።

መልካም ሥራ በአንድ በኩል ተፍጽሞ በሌላ በኩል የሚተው ተግባር አይደለም። ይልቁንም ማንኛውንም እሴት የሚያረጋግጥ፤ ጥሩ መንፈስ ያለው በመስማማትና በመተባበር የተሞላና ፍቀር መተዛዘንና መታቻቸል የሰፈነበት የተሳሰረ ማህበረሰብ በመገንባት ታላቅ ድርሻ ያለው ተግባር መልካም ሥራ ይባላል። የእስልምና እምነት አንድ ሰው ራሱን ከእርም ነገር ለማዳን ወደተፈቀደ ሥራ መውጣቱን እንደሁም በላቡ ልጆቹንና መላ ቤተሰቡን ማስተዳደሩን ከአላህ ዘንድ ምንዳ የሚያገኝበት መልካም ሥራ አድርጎለታል። ኑቢያችን (ሱ.ዐ.ወ.) ይህ ዓይነቱ ተግባር በአላህ መንገድ እንደመውጣት መሆኑን አብሰረዋል።

አንድ ቀን በነብያችን አጠገብ አንድ ሰውዬ ሲያልፍ ብርታቱንና ጠንካራ ጥረቱን ባልደረቦቻቸው አዩ። አነሱም የአላህ መልክተኛ ሆይ ይህ ሥራው በአላህ መንገድ በሆነ ኖሮ እንዴት ደስ ይል ነበር አሉ። ያን ጊዜ ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) (ጥረቱ ለህፃናት ልጆቹ ከሆነ በአላህ መንገድ ነው። ለአረጋጂያን ወላጆቻቸውም የሚተጋ ከሆነ በአላህ መንገድ ነው። ራሱን ከእርም ነገር ለመጠበቅም ወጥቶም ከሆነ በአላህ መንገድ ነው። ይህ ዓይነት ጥረቱና ትግሉ ለይዩልኝ ይስሙልኝና ለመጭከር ከሆነ በሰይጣን መንገድ ነው)።

እኛ በነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) መልካም መከተል ሊኖረን ይገባል። ነብያችን በራሳቸው በርካታ ነገሮችን ያከናውኑና ቤተሰቦቻቸውንም ያግዙ ነበር። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) እናታችን ዓኢሻ የአላህ መልክተኛ ጫማቸውን ይጠፍሩና ልብሳቸውን ይሰፉ እንደህም እንደማንኛችሁም ቤት ውስጥ አንዳንድ ሠራዎችን ያከናውኑ ነበር። ይላሉ። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንድህ ይላሉ፡ (አንድ ሰው ለቤተሰቡ ወጭ ሲያወጣ ከአላህ ዘንድ ምንዳ ማግኘትን ካሰበ ያወጭ ለሱ እንደምጽዋት ይቆጠርለታል)። አንድሁም በሌላ ሐዲስ (ከናንት ደጋችሁ ለቤተሰቡ በጣም ደግ የሆነው ሰው ነው። እኔ ለቤተሰቤ ከናንተ የበለጥ ደግ ነኝ) ብለዋል።

ከመልካም ሥራዎች ሌላው ደግሞ ይነስም ይደግም የቁሳቁስም ይሁን የመንፈስ ድጋፍ ለማድረግ አንድ ሰው ሌላውን ለመጥቀም የሚሠራው ተግባር ነው። አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ ይላል፡

وَمَنْ يَفْعَلْ تِلْكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا

ትርጉሙም (ይኸንንም (የተባለውን) የአላህን ውዴታ ለመፈለግ የሚሠራ ሰው ታላቅ ምንዳን እንሰጠዋለን።) ማለት ነው።

ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንድህ ይላሉ፡ (ትርፍ የጭነት ከብት ያለው የጭነት ከብት ለሌለው ሰው ይሰጥ። ትርፍም ስንቅ ያለው ሰው ስንቅ ለሌለው ይሰጥ)። የደግ ሥራ መስኮች በርካታ መሆናቸው ሲያበሰሩ ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንድህ ይላሉ፡ (የደግ ሥራ በሮች አያሌዎች ናቸው። አላህን ማጥራት፣ ማመስገን፣ ከፍከፍ ማድረግ፣ ሌላ አምላክ እንደሌለ መግለጽ በመልካም ማዘዝ፣ ከመጥፎ መከልከል፣ ከመንገድ ጎጂን ነገር ማስወገድ፣ መስማት የተሳነውን ማሰማት፣ ማየት ያቃተውን መንገድ መምራት፣ ጉዳይ ለማውጣት የሚጠይቅን ሰው ወደጉዳዩ መምራት፣ ድረሱልኝ የሚልን ሰው ለማዳን በሙሉ ጉልበት መስራት፣ ደከማን ለማገዝ በጠንካራ ከርን መንቀሳቀስና የመሳሰሉት ተግባራት ለነፍሳችን ስንል የምንፈጽመው ምጽዋት ይሆናል)።

ማበጀትና ማልማትም መልካም ስራ ነው። በቅዱስ ቁርኣን ስለሥራ የሚያወሱ ሦስ መቶ ስድሳ የሚሆኑ አንቀጾች ስፍራው እናገኛለን። አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ ይላል፡

هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا

ትርጉሙም (እርሱ ከምድር ፈጠራችሁ። በውስጡ እንድታለሟትም አደረጋችሁ።) ማለት ነው።

ይህን ማለትም በእርሻ፣ በኢንዱስትሪና በንግድ ዘርፍ የሚሰሩ ሰዎች ሁሉ ከአላህ ዘንድ ታላቅ ምንዳ አላቸው ማለት ነው።

{ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ }

ትርጉሙም (ብረትንም በውስጡ ብርቱ ኅይልና ለሰዎችም መጠቃቀሚያዎች ያልሉበት ሲኾን አወረድን።) ማለት ነው። አንድሁም እንድህ ይላል፡

{ وَحَدِّثْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعِ الْفُلَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا }

ትርጉሙም (ወደርሱም (እንዲህ ስንል) ላክን «በተመልካችነታችንና በትእዛዛችንም ታንኳን ሥራ...» ማለት ነው እንድሁም እንድህ ይላል፡

{ وَمِنْ أَصْوَافِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثَاثًا وَمَتَاعًا إِلَى حِينٍ }

ትርጉሙም (ከበግዋ ሱፎች፣ ከግመልዋም ጠጉሮች፣ ከፍየልዋም ጠጉሮች የቤት ዕቃዎችን እስከ ጊዜም ድረስ መጠቃቀሚያን (አደረገላችሁ)። ማለት ነው። አንድህም ይላል፡

{ وَجَعَلْ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمْ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُمْ بَأْسَ سَكْمٍ }

ትርጉሙም (ሐሩርንም (ብርድንም) የሚጠብቁችሁን ልብሶች የጠራችሁንም አደጋ የሚጠብቁችሁን ጥሩሮች ለእናንተ አደረገላችሁ። እንደዚሁ ትሰልሙ ዘንድ ጸጋውን በእናንተ ላይ ይሞላል።) ማለት ነው። እንድህም ላል፡

{ وَجَعَلْ لَكُمْ جُلُودًا الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ }

ትርጉሙም (ከእንስሳዎችም ቆዳዎች በጉዟችሁ ቀን በመቀመጫችሁም ቀን የምታቀልላቸውን ቤቶች ለናንተ አደረገላችሁ።) ማለት ነው።

መልካም ሥራ ሰውን በሚጠቅም ነገር ብቻ አይወሰንም። እንስሳትና ማንኛውንም ነገር የሚያካትት መሆንም አለበት። ነብያችን (ሱ.ወ.) በአንድ የከሳ ግመል አጠገብ ሲያልፉ ባዩት ጊዜ (እነዚህን የማይናገሩ እንስሳት በተመለከተ አላህን ፍሩ። ደህና ሲሆኑ ተቀመጧቸው። እንድሁም ስተተዋቸውም ደህና ይሁኑ) አሉ። በሌላ ሐዲስ ደግሞ (አንድ ሰውዬ በመንገድ ሲያልፍ እሾክ ያለበት የዛፍ ቀንዘል አየ። እሱንም ከመንገድ ገለል አደረገው። ይህን ተግባሩን አላህ (ዐ.ወ.) ወደደለትና ምህረት አደረገለት) ብለዋል። አሁንም በሌላ ሐዲስ (እኔ አንድ ሰውዬ በመንገድ ማህል ሰው ታሰቃይ የነበረችን ዛፍ በመቁረጡ በጀነት ሲንጎራደድ እይቻለሁ) ብለዋል።

መጥፎ ሰራ ደግሞ የሰውን ልጅ ከማበጀት ወደማጥፋት መስመር የሚያወጡና አላህ (ዐ.ወ.)ን የሚያስቆጡ ተግባራትን ሁሉ ያካትታል። በዚያን ጊዜ አንድ ሰው ግድ ከሆኑ የአላህ ትእዛዛት መራቅ በአንፃሩም ለወላጆች አለመታዘዝና በሌላ ሰው ንብረትና ክብር ወሰን መተላለፍና የመሳሰሉ የተጠሉ ነገሮችን መፈጸም ይጀምራል። ከዚያም ስለቤተሰቡ ያለበትን ግዴታ ይዘነጋል። አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ ይላል፡

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا

ትርጉሙም (እናንተ ያመናችሁ ሆይ!! ራሳችሁንና ቤተሰቦቻችሁን ከእሳት አድኑ።) ማለት ነው። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ደግሞ (አንድ ሰው ወንጀል ለመፈጸም የሚያስዳድራቸውን ሰዎች ቀለብ ማጥፋቱ በቂው ነው) ይላሉ።

አፍራሽ ሀሳቦችን በማስፋፋት፣ አሉባልታን በመንዛትና ሽብር በመፍጠር በምድር ላይ ማበላሸት ሌላው አላህን የሚያስቆጣ መጥፎ ተግባር ነው። አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ ይላል፡

وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا

ትርጉሙም (በምድርም ከተበጁ በኋላ አታበላሹ።) ማለት ነው። እንድህም እንድህ ይላል፡

كَيْتَبَا الْعَالَمِينَ يَحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا طُوعًا وَبِغْيًا وَأَرْجُلُهُمْ مَنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْنَ مِنَ الْأَرْضِ تِلْكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

ትርጉሙም (የእነዚያ አላህንና መልከተኛውን የሚዋጉ በምድርም ላይ ለማጥፋት የሚተጉ ሰዎች ቅጣት መገደል ወይም መስቀል ወይም እጆቻቸውንና እግሮቻቸውን በማፈራረቅ መቆረጥ ወይም ከአገር መባረር ነው። ይህ በነሱ በቅርቡ ዓለም ውርደት ነው። በመጨረሻይቱም ለእነርሱ ከባድ ቅጣት አላቸው።) ማለት ነው። አሁንም እንድህ ይላል፡

وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ

ትርጉሙም (በምድርም ውስጥ ማጥፋትን አትፈልግ። አላህ አጥፊዎችን አይወድምና» (አሉት)።) ማለት ነው። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንድህ ይላሉ (ከናንተ ደጉ ሰው የሚባለው ደግ ነገሩ የሚጠበቅና ተንኮሉ የማይፈራ ሰው ነው። ከናንተ መጥፎው ሰው የሚባለው ደግሞ ደግ ነገሩ የማይከጀልና ተንኮሉ የሚፈራ ሰው ነው)፡ ፡ በመንገድ ላይ ችግር መፍጠር ሌላው መጥፎ ተግባር ነው። ነብያችን (ሶ.አ.ወ.) እንድህ ይላሉ፡ (ሙስሊሞችን በመንገዳቸው ላይ የሚያስቸግር ሰው የነሱ እርግማን አይስተውም)።

ከሰዎች መካከል ጥላቻን መፍጠር ሌላው መጥፎ ተግባር ነው። ሰውን ማነወር፣ ሃሜት፣ በሰዎች ላይ ማሾፍ፣ ለነሱም መጥፎ ስም መስጠት፣ መሳደብ፣ አጸያፊ ቃል መሰንዘር የሚሉትና ሌሎችም የእስልምና እምነት የከለከላቸው ተግባራት በሙሉ ከቀጥተኛው የሰው ልጅ ተፈጥሮና ሥነ ምግባር ጋር ስለሚገረሩ ከመጥፎ ተግባራት ተካተዋል። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንድህ ይላሉ፡ (ከናንተ እኔ ዘንድ እጅጉን የተጠሉት ሰዎች እነዚያ ሃሜት የሚስፋፉት ወዳጅን ከወዳጅ የሚለዩትና የንጹሃንን ስም ለማጉደፍ የሚሯሯጡት ናቸው)።

ይህን ቃሌን ተናገርሁኝ ለኔና ለናንትም ከአላህ ዘንድ ምህረትን እለምናለሁ።

ምስጋና ለአለማቱ ጌታ ለአላህ ይገባው። የአላህ እዝነትና ሰላምም በኩብያትን በአላህ መላክተኞች መደምደሜያ በስዲና ሙሐመድ በቤተሰቦቻቸውና በመላ ባልደረቦቻቸው ይውረድ።

ሙስሊም ወንድሞች

ማንኛውም የአላህ ባሪያ የሚሠራው ስራ በዚህች ዓለምና በመጭውም ዓለም ሥራው ወደባለቤቱ ይመለሳል። ከዚያም የመልካም ሥራ ፍሬ በዚህች ዓለምና በመጭውም ዓለም ያማረ ኑሮ እንደሚሆን አላህ (ዐ.ወ.) እንድህ በማለት አብስሯል፡

{ مِنْ عَمَلٍ صَالِحًا مَنْ ذَكَرُوا أَنشَىٰ وَهُوَ مُمْرٌ فَلَمْ يُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ }

ትርጉሙም (ከወንድ ወይም ከሴት እርሱ አማኝ ኾኖ በጎን የሰራ መልካም ኑሮን በእርግጥ እናኖረዋለን። ይሠሩትም ከነበሩት ነገር በመልካሙ ምንዳቸውን እንመነዳቸዋለን።) ማለት ነው።

የመልካም ስራ ሌላው ጥቅም ደግሞ ከሞትም በኋላ ምንዳው የሚቀጥል መሆኑ ነው። ኩብያትን (ሱ.ዐ.ወ.) እንድህ ይላሉ፡ (ሰባት ነገሮች አንድ የአላህ ባሪያ ከሞተ በኋላ ምንዳው እንድቀጥል ያደርጋሉ፡ እነሱም እውቀት ያስተላለፈ፣ ወንዘን የቀደደ፣ የውሃ ጉድጓድን የቆፈረ፣ የቴምር ዛፍን የተከለ፣ መስጊድን የገነባ፣ ቁርኣንን ያወረሰ ወይም ከሞተ በኋላ ከአልህ ምህረት የሚጠይቀለት ልጅ ትቶ ያለፈ የሚሉት ናቸው)፡

፡
ሌላው የመልካም ሥራ ፍሬ ደግሞ ስለሃጢአት የሚያስተሰርይና እነሱንም ወደመልካም ሥራ እንድለውጡ የሚያደርግ መሆኑ ነው። አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ ይላል፡

{ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ }

ትርጉሙም (እነዚያም ያመኑ፣ መልካሞችንም የሠሩ መጥፎዎቻችንን ሥራዎቻቸውን ከእነሱ ላይ እናብሰላቸዋለን። በዚያም ይሠሩት በነበሩት መልካም ሥራ በእርግጥ እንመነዳቸዋለን።) ማለት ነው።

የመልካም ሥራ ሌላው ፍሬ ደግሞ ታላቅ ምንዳ አስገኝቶ ከኩብያት፣ ከዓድቃን ከሰምኢታት ጋር እንድኖር የሚያደርግ መሆኑ ነው። አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ ይላል፡

{ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا }

ትርጉሙም (እነዚያ ያመኑና መልካም ሥራዎችን የሠሩ የፊርደውስ ገነቶች ለእነሱ መስፈሪያ ናቸው።) ማለት ነው። እንደሁም እንደህ ላል።

{ وَفِي طَعِ اللَّهُ وَالرَّ سُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا } .

ትርጉሙም (አላህንና መልክተኛውንም የሚታዘዝ ሰው እነዚያ ከእነዚያ አላህ በእነርሱ ላይ ከለገሳቸው ከነቢያት፣ ከጻድቃንም፣ ከሰማዕታትም፣ ከመልካሞቹ ጋር ይኸናሉ። የእነዚያም ጓደኝነት አማረ።) ማለት ነው።

መልካም ስራ ወደባለቤቱ የሚመለስ ታላቅ ጥቅም እንዳለው ሁሉ መጥፎ ሠራም በዚህች ዓለምም ሆነ በመጭው ዓለም ወደባለቤቱ የሚመለስ ውጤት አለው። ከነሱም መካከል አንዱ ጥምታ፣ ግራ መጋባትና መንገዳገድ የሚያስከትል መሆኑ ነው። አላህ (ሱ.ወ.) እንደህ ይላል።

{ أَلَمْ يَرُؤْ لهُ سُوْعَمَلِهِ فَرَأَهُ حَسَنًا فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ }
ትርጉሙም (መጥፎ ሥራው የተሸለመለትና መልካም አድርጎ ያየው ሰው (አላህ እንዳቀናው ሰው ነውን?) አላህም የሚሻውን ሰው ያጠምማል። የሚሻውንም ያቀናል።) ማለት ነው። ሌላው የመጥፎ ስራ ውጤት ደግሞ ላልተረጋጋ ሕይወት ምክኒያት መሆኑ ነው። አላህ (ሱ.ወ.) እንደህ ይላል።

{ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا }
ትርጉሙም («ከግሣጼዬም የዘረ ሰው ለእርሱ ጠባብ ኑሮ አለው።) ማት ነው። ሌላው የመጥፎ ሥራ ውጤት ደግሞ በትንሳኤ ቀን መጥፎ መመለሻን የሚሰከትል መሆኑ ነው። አላህ (ሱ.ወ.) እንደህ ይላል።

{ إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظَالِمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا }

ትርጉሙም (እነዚያ የየቲሞችን ገንዘብ በመበደል የሚበሉ በሆዶቻቸው ውስጥ የሚበሉት እሳትን ብቻ ነው። እሳትንም በእርግጥ ይገባሉ።) ማለት ነው።

ነቢያትን (ሱ.ወ.) እንደህ ይላሉ። (ሙብቱ ያልሆነን ነገር ከምድር የወሰደ ሰው በትንሳኤ ቀን ወደሰባት ምድር ያስምጠዋል።)

እኛ ሁላችንም በአሁኑ ወቅት ጠቃሚ የሆኑ ደጋግ ነገሮቻችን ሁሉ አጥበቀን መያዝና ከጎጂና ተንኮል ከሚፈጠሩ መጥፎ ስራዎች ሁሉ መራቅ እጅጉን ያስፈልገናል። በእውነትና በመተባበር አደራ መባባልም ይገባናል። አላህ (ሱ.ወ.) እንደህ ይላል።

{ وَالْعَصْرُ * إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكْفُورٌ * إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ } .

ትርጉሙም (በጊዜያቱ እምላላሁ። ሰው ሁሉ በእርግጥ በከሳራ ውስጥ ነው። እነዚያ ያመኑትና መልካሞችን የሠሩት፣ በእውነትም አደራ የተባባሉት፣ በመታገስም አደራ የተባባሉት ብቻ ሲቀሩ።) ማለት ነው።

ጉታችን ሆይ መልካም ሥራ መሥራትን፣ ከተጠሉ ስራዎች መራቅንና ምስኪኖችን መውደድን እንድትቸረን እንለምንሃለን። በሥራችንም ታመኘትና ተቀባይነትን እንለምንሃለን። ሀገራችንንም ከመጥፎ ነገር ተብቅልን። አሜን።